

Tampereen kaupunki

Yhdyskuntalautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2022

Yhdyskuntalautakunta 14.9.2021

Sisällysluettelo

Yhdyskuntalautakunta	2
Toimintaympäristön muutokset	2
Toiminnan painopisteet ja toiminnan tavoitteet	2
Tuottavuus.....	3
Talous	3
Kaupunkiympäristön suunnittelu	5
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito	6
Kestävä kaupunki.....	7

Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunta vastaa kestävän kaupunkikehityksen ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, projektoinnista ja seurannasta. Lautakunnalle kuuluu liikenteen hallinta paitsi ympäristö- ja rakennusjaostolle sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kuuluvat tehtävät.

Jätehuoltolautakunnan 0,461 milj. euron toimintamenot sisältyvät yhdyskuntalautakunnan talousarvioon.

Toimintaympäristön muutokset

Tamperealaisten ilmastojalanjälki on puolittunut vuodesta 1990. Asukaskohtaiset kasvihuonekasvupäästöt putosivat vuonna 2019 3,8 Co2-ekvivalenttitonniin. Kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen on kuitenkin viime vuosina hidastunut huolestuttavasti. Ilman merkittäviä toimia ja kaupungin ilmasto-ohjelman määrätietoista toteuttamista tavoitteena olevaa hiilineutraaliutta ei saavuteta vuoteen 2030 mennessä.

Tampereen hiilineutraaliutta edistetään yhdyskuntasuunnittelun ja rakentamisen keinoin. Tampereen raitiotieliikenne käynnistyi elokuussa 2021 linjoilla 1 ja 3. Siirtyminen ratikka-aikaan on merkittävä muutos kaupungin liikennejärjestelmässä ja yhdyskuntarakenteessa. Maankäyttöä kehitetään tulevina vuosina erityisesti nykyisellä ja tulevilla raitiotielinjoilla ja muilla joukkoliikennekäytävillä. Raitiotien rakentaminen kohti Lentävänniemeä jatkuu vuoteen 2024 ja linjan 1 jatkamisesta Koilliskeskukseen ja Härmälään on määrä päättää myöhemmin alkaneella valtuustokaudella.

Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen kytkeytyy tiiviisti kaupungin kasvun hallintaan. Tampereen väkiluku kasvoi alkuvuonna 2021 nopeasti. Heinäkuun lopussa tamperelaisia oli 242 457. Kasvua vuoden takaiseen oli yli 1 400 asukasta eli jonkin verran enemmän kuin edellisinä vuosina. Voimakas kasvu heijastuu myös rakentamisen volyymeihin. Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2021 ensimmäisen puoliskon aikana 3 300 asunnolle, kasvua edellisvuodesta oli 50 prosenttia. Alkuvuoden aikana käynnistyi 2 800 uuden asunnon rakentaminen, mikä on yli 2 kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Uusia asuntoja valmistui 1 000.

Toiminnan painopisteet ja toiminnan tavoitteet

Vuoden 2022 talousarvio ja sen sisältämät vuosittaiset sitovat toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen uuteen, valmisteilla olevaan strategiaan ja sen pohjana olevaan Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelmaan. Tavoitteet valmistuvat pormestarin talousarvioesitykseen.

Lautakunnan talousarvioesitykseen sisältyvät kaupunginhallituksen 26.4.2021 linjaamat toiminnan painotukset, jotka huomioidaan talousarvion toiminnan tavoitteiden valmistelussa. Painotukset on esitetty alla.

- Kaupungin kasvu jatkuu vahvana. Fokuksessa jatkossa kasvun suuntaaminen sekä kaupunkiympäristön laadun parantaminen. Laadukkailla asuin- ja elinympäristöillä sekä viihtyisällä ja urbaanilla kaupunkiympäristöllä vahvistetaan kaupungin veto- ja pitovoimaa.
- Kestävän liikkumisen edistäminen edellyttää joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena.
- Kokonaispäästöjen vähentyminen on viime vuosina pysähtynyt ja vähennystavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan nykyistä vaikuttavampia toimenpiteitä.
- Ilmastonmuutoksen ohella huomiota tulee kiinnittää jatkossa vahvasti myös luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.

Toiminnan tavoitteet tarkentuvat tavoitteiksi lautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelmassa.

Tuottavuus

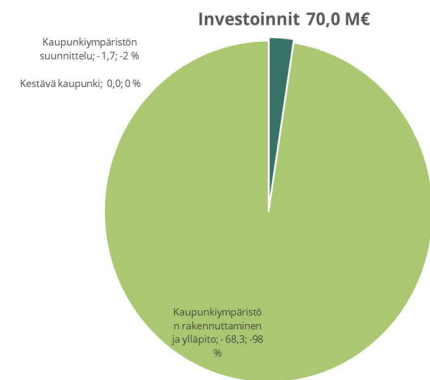
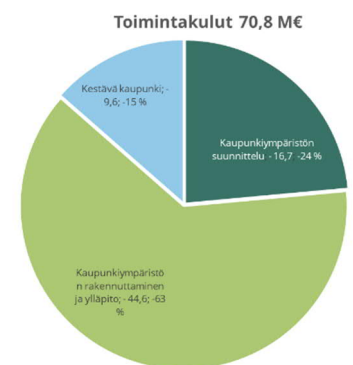
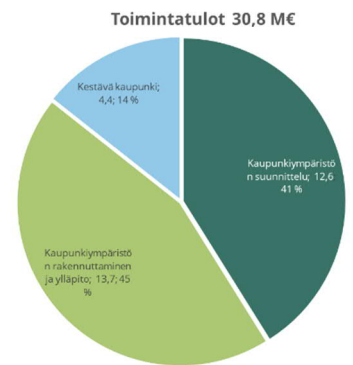
Tuottavuuden tavoitteet ja kehityksen seuranta laajennettiin vuonna 2021 lautakuntien alaiseen toimintaan. Tuottavuutta mitataan talouden päämittareilla, jotka on suhteutettu asukasmäärään. Selittävät mittarit kuvaavat toimintoja, joilla on vaikutusta tuottavuuteen. Tuottavuuden parantamiseksi palvelualueella on ollut käynnissä tuottavuus- ja tuloksellisuuspilotti, jossa kehitetään tuottavuuden mittaamista, johtamista ja seurantaa. Tavoitteena on saada aikaan mittareilla todennettavaa tuottavuusmuutosta. Koronapandemian aikana toteutettuja uusia toimintatapoja hyödynnetään digitalisaation edistämässä.

Tuottavuusmittarit, yhdyskuntalautakunta	TP 2019	TP 2020	Enn 2021	TA 2022
Päämittarit				
Nettokustannukset, euroa/asukas	-113	-109	-149	-164
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-413	-401	-430	-466
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-73	-73	-77	-78
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-136	-132	-133	-134
Täydentävät mittarit				
Asiakaskokemus, NPS				-
Selittävät mittarit				
Työntekijäkokemus, taso	-		63,47 %	63,47 %
Sairauspoissaolot, %	3,6 %	2,6 %	1,5 %	-
Tilatehokkuus, htm2/henkilötyövuosi	14,4	14,8	13,2	13,4

Talous

Talousarvioesityksessä on huomioitu tulojen lisäyksiä yhteensä 1,6 milj. euroa ja menojen lisäyksiä yhteensä 6,2 milj. euroa. Tuloja lisää rakennusvalvonnan sekä asukaspysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutulojen lisäys sekä saadut kaapeliverkkotulot. Menojen lisäyksistä merkittävimpana ovat raitiotien vastikkeen maksamiseen varattu lisäys sekä kaupungin kasvusta johtuvat lisäykset. Menojen vähennyksistä merkittävimmät ovat Raitiotie kehitysohjelman henkilöstön siirtyminen Tampereen Raitiotie Oy:n palvelukseen sekä kaupungin laajennetun johtoryhmän asettamat säästötavoitteet.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	TA 2022
Toimintatulot			
Myyntitulot	8 693	9 055	9 900
Maksutulot	14 472	12 998	13 698
Tuet ja avustukset	1 659	2 608	2 573
Vuokratulot	1 070	648	648
Muut toimintatulot	3 502	3 531	3 937
Toimintatulot yhteensä	29 395	28 840	30 756
Valmistus omaan käyttöön	2 205	1 530	1 610
Toimintamenot			
Henkilöstömenot	-17 526	-18 739	-19 271
Palkat ja palkkiot	-13 784	-14 990	-15 397
Henkilösivumenot	-3 742	-3 749	-3 874
Eläkemenot	-3 254	-3 232	-3 333
Muut henkilösivumenot	-488	-517	-541
Palvelujen ostot	-33 993	-34 128	-34 661
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 469	-1 997	-1 991
Avustukset	-334	-237	-237
Vuokramenot	-4 226	-10 573	-16 011
Muut toimintamenot	-427	-477	-597
Toimintamenot yhteensä	-55 770	-64 621	-71 158
Toimintakate	-26 375	-35 781	-40 402
Rahoitustulot ja -menot	-3	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-40 769	-44 000	-44 000
Tilikauden tulos	-67 146	-79 781	-84 402
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	701	700	700
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-66 446	-79 081	-83 702
Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia lautakunnan talousarvioesitykseen verrattuna.			

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	TA 2022
Investointimenot	-64 214	-69 900	-70 000
Rahoitusosuudet	2 348		
Nettoinvestoinnit	-61 866	-69 900	-70 000

Sitovat erät, käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	30 506	-70 428	-39 922
Viiden tähden keskusta		-330	-330
Hiedanranta	250	-400	-150

Sitovat erät, investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-60 000		-60 000
Viiden tähden keskusta	-10 000		-10 000

Kaupunkiympäristön suunnittelu

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, liikennejärjestelmän suunnittelu, viheralueet ja hulevedet, rakennusvalvonta ja kiinteistönmuodostus.

Kaupunkisuunnittelussa luodaan fyysisen ympäristön osalta edellytykset palveluiden, asumisen ja elinkeinoelämän rakentamiselle sekä näitä palvelevan yhdyskuntatekniikan, liikennejärjestelmän ja viheralueiden toteuttamiselle tasapainoisen ja kestäväen yhdyskuntarakenteen tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnan keskeiset muutokset
Kaupungin kasvun jatkuessa vahvana kaupunkisuunnittelun avulla pitää varmistaa yhdyskuntarakenteen laadukas, tasapainoinen ja kestävä kehitys kaupungissa.
<ul style="list-style-type: none">Kaavoituksen painopisteitä ja resurssien suuntaamista tarkistetaan uuden strategian ja pormestariohjelman perusteella.Kaupunkiympäristön laatu korostuu erityisesti ihmisten hyvinvoinnin ja kaupungin pitovoiman kehittämisessä.Ilmastonmuutokseen varautuminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen kaupunkiympäristössä edellyttää kokeiluja ja uusia ratkaisuja, joilla on vaikutusta suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoonEdistetään kestäväen kaupunkiliikkumisen suunnitelmassa (SUMP) määriteltyjä toimenpiteitä
Läntisen Tampereen aluekeskusten kehittämisedellytysten turvaaminen
<ul style="list-style-type: none">Tesoman aluekeskuksen ja seisakkeen ympäristön maankäytön yleissuunnittelun käynnistäminenLielahden yleissuunnittelu ja tarkempi yhteensovittaminen Hiedanrannan suunnitteluun
Maankäytön hallinnan kokonaisprosessin digitalisaatio ja asiakaspalvelun laadun kehittäminen
<ul style="list-style-type: none">Valmistaudutaan kaavoitus- ja rakentamislain (maankäyttö- ja rakentamislain kokonaisuudistus) voimaantuloon ja siihen liittyvään tietomallipohjaiseen kaavoituksen ja rakennuslupakäsittelyynAsiakaspalvelun ja kaupunkilaisten kanssa käytävän vuoropuhelun laadun kehittäminen digitalisaatiota hyödyntämällä

Talous

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot *)	Toiminta- kate
Kaupunkiympäristön suunnittelu	12 175	-16 211	-4 036

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Kaupunkiympäristön suunnittelu	-1 700	0	-1 700

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat katujen ja yleisten alueiden toteutussuunnittelu ja rakennuttaminen, kunnossapidon järjestäminen ja satamapalvelut. Kadut, aukiot, viheralueet ja satamat rakennetaan vuosisuunnitelman investointiohjelman mukaisesti. Tehtävänä on rakennuttaa kaava- ja viheralueohjelmia sekä peruskorjauksia toteuttavan investointiohjelman kohteet mahdollisimman edullisesti ja laadukkaasti hyödyntämällä tehokkaasti sekä kaupungin omia että yksityisiä palveluntuottajia. Yleisten alueiden rakentamisinvestoinnit teetetään hankekohtaisilla urakkasopimuksilla. Palveluryhmän rakennuttaminen palvelee myös muiden palvelualueiden infrarakentamisen johtamista. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat lisäksi katutilavalvonta, pysäköinnin valvonta, eräät ajoneuvoihin liittyvät viranomaistehtävät sekä joukkoliikenteen lipuntarkastus.

Toimintaperiaatteina ovat olleet toiminnan turvallisuus, palvelun laatu, liikenteen sujuvuus sekä taloudellisuus. Toimintatapoja on kehitetty digitaalisten työmenetelmien avulla useissa palveluissa. Talousarviovuoden tavoitteena on luoda maarakentamisessa syntyvien materiaalien logistiikkaan toimiva malli. Se on keino tehostaa kiertotaloutta ja vähentää rakentamisessa syntyviä haitallisia päästöjä.

Rakentamisen volyymi jatkuu suurena, vaikka monissa hankkeissa onkin toteutusaikataulussa epävarmuutta.

Toiminnan keskeiset muutokset	
Raitiotien rakentaminen siirtyy Lielahden suuntaan	
Raitiotie on tärkeä osa Tampereen liikennejärjestelmää, mikä vaikuttaa kaikkiin kadunpidon tehtäviin	
Kustannustaso on monissa rakentamisen ja ylläpidon tehtävissä noussut merkittävästi, mikä heikentää edellytyksiä laadun ja toiminnan volyymin säilyttämisessä	

Talous

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot *)	Toiminta- kate
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja y	13 692	-44 572	-30 880

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja y	-68 300	0	-68 300

Kestävä kaupunki

Kestävä kaupunki -palvelukokonaisuus vastaa Tampereen kaupungin ympäristö- ja ilmastopolitiikan linjausten valmistelusta, toteutuksesta ja johtamisesta sekä niihin liittyvien toimintatapojen kehittämisestä, päätösvalmistelusta ja seurannasta. Ryhmä vastaa ympäristönsuojelun, jätehuollon ja ympäristöterveyden viranomaistehtävistä. Palveluryhmään kuuluvat ilmasto- ja ympäristöpolitiikan, jätehuollon, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyden yksiköt.

Toiminnan keskeiset muutokset
Laaja jätelain uudistus astui voimaan 19.7.2021. Sen lisäksi kaikki jätealan asetukset ja kunnalliset jätehuoltomääräykset uudistuvat. Näiden toimeenpano on lähivuosien keskeisin tehtävä.
Elintarvikelain muutoksen myötä alkaa valvonnan vuosittainen perusmaksu (150 €/vuosi) ja hallinnollinen sanktiomahdollisuus. Myös terveysuojelulain ja eläinlääkintähuoltolain muutokset ovat tulossa.
Luonnon monimuotoisuusohjelman toteutus alkaa. Yhtenä keskeisenä toimena on vieraslajien torjunta aiempaa systemaattisemmin ja laajemmin. Vuonna 2022 toteutetaan lakisääteinen, viisivuotiskausittain toteutettava kantakaupungin meluselvitys.
Smart Tampereen Kestävä Tampere 2030 -osaohjelma loppuu 2021 lopussa. Projektit ja muu toiminta siirtyy Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikköön. Kaupungin hiilineutraalisuustyön toteutuksen uudelleenjärjestely.
Ilmastomuutoksen hillintään ja varautumiseen tähtäävää työtä laajennetaan erityisesti asukkaiden ja kuntalaisten kanssa. Ekosysteemipalveluiden arvotusta ja ekosysteemitilinpitoa kehitetään.

Talous

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot *)	Toiminta- kate
Kestävä kaupunki	4 423	-9 592	-5 170

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)